

SĄRĖMIAI SUGRIEBIA IR atleidžia. Kylu ir leidžiuosi jų bangomis. Nejaūčiu nieko panašaus į Naujojo amžiaus instruktorės, rengusios gimdymui, apibūdintus ekstazės antplūdžius, bet nėra ir taip baisu, kaip nupasakojo mano motina, kai esą lūžta dubuo ir moterys iš skausmo netenka proto.

Traukiu į save anestetines dujas ir orą, laukiu nesulaukiu Tobijo, kad išvysčiau jo veidą, švytintį šelmišku žavesiu, tartum kviečiantį visą pasaulį kartu slapta pasidžiaugti kokiu juokeliu. Motina vos susipažinusi su juo pasakė, kad yra panašus į draugiškai nusiteikusį arklį. Šis palyginimas Tobijui baisiai nepatinka, o man malonu laikyti jį atmintyje.

Pagaliau jis jau čia, tamsios jo garbanos dar labiau susitaršiusios nei įprastai ir jis kaip visada vėluoja, net ateinant į pasaulį jo pirmagimiui. Toks nusivaręs atrodo, be abejo, dėl to, kad naktį per ilgai užsibuvo mieste. Tobijas iš prigimties nelinkęs per daug nerimauti.

Akimirką labai nustembu supratusi, kad kai vos išvydau jį strakaliojantį po šokių aikštelę, jau žinojau, koks jis bus idealus gyvenimo draugas ir mano vaiko tėvas. Tada šūkteli akušerė: nustojo plakusi kūdikio širdelė. Įgriūva žmonės melsvais operacinės drabužiais, su kaukėmis, ir Tobijas, nesiskutęs, prakaituotas, ašarodamas sako:

– Taip, taip, darykit viską, kad tik jiems būtų gerai.

Man į stuburą suleidžia anestetiko ir skubiai daro nenumatyta cezario pjūvio operaciją. Jie atsivėrę širma, ir apima keistas jausmas, kad knaisiodamiesi mano viduriuose ten stumdo baldus. Sąmonė tai išblėsta, tai sugrižta. Vaistai – ir tie, kur paprastai skiriami gimdyvėms, ir šių gydytojų – turbūt labai veiksmingi, nes devynis mėnesius drebėjusi apsėsta nerimo dabar aš rami kaip dzenbudistė.

Ir vėl tampo kažką pilve.

Kažkas šūkteli:

– Mergaitė!

Išgirstu garsų klyksmą – tai mano mergytė čia, už širmos. Man jos nenori parodyti. Sekundės tartum valandos. Einu iš proto, kaip trokštu ją pamatyti.

Pagalčiau, pagaliau ją man atneša.

Jos didelės pilkos akys, viena kiek mažėsnė už kitą. Sekundę šmėkšteli mintis – ji negraži. Paskui galvoje spragteli jungiklis, ir ne visai proporcingas veidelis nevienodomis pilkomis akimis man jau mieliausias ir gražiausias. Šalia atsiranda Tobijas, nesuvaldomai verkia iš laimės, pasididžiavimo ir meilės.

Tai nepakartojama akimirka. Vienas iš tų retų kartų, kai tikrai nesinori būti niekur kitur, daryti ką nors kita. Kai praeitis ir ateitis išstirpsta ir esi tik dabar.

Mane veža paguldę, kūdikis priglaustas šalia, ir aš galvoju: tai tik pradžia. Dabar ji mano, gavau ją visiems laikams. Turim ištisą gyvenimą viena kitai pažinti. Užplūsta ligi tol nepatirta meilė, ji apgobia ir mergytę, ir Tobiją, spinduliuoja nuo jų taip, kad nušviečia visą pasaulį.

Buvau mačiusi kelis naujagimius, visi jie virpėjo tartum iš-

gąsdinti ir sužavėti šio nuostabaus pasaulio ir didžiulio atstumo, kurį atkeliavo. Bet ši naujagimė ne tokia. Manoji mažutė kosmoso keliauninkė visiškai rami.

Ir štai ji ima trūkčioti. Pastebiu, kaip dreba sugniaužtas kumštelis. Tobijas šaukia:

– Jai priepuolis!

Nusmelkia baisi instinktyvi, primityvi baimė – o ne, to jau per daug! Mūsų normalus gyvenimas baigtas.

Atskubėjus gydytojams melsvais drabužiais vėl viskas atrodo kaip skubiosios pagalbos kabinete.

Jei nori, kad kas nors įvyktų, turi tai suplanuoti. Aš žinau, ką sakau, esu profesionali virėja. Pavyzdžiui, jei nori pagaminti bešamelio padažą, reikia tinkamomis proporcijomis ir tinkamu laiku sumaišyti tinkamus ingredientus. Atseikėji, seki laiką, viską darai rūpestingai. Man tai savaime sekasi. Tobijas to nesupranta. Jis kompozitorius, kuria muziką dokumentiniams ir trumpame tražiams televizijos filmams. Jis retai kada atsikelia iki pusiau-dienio ir palieka visur išmėtytus savo popierius, drabužius bei visokį šlamštą. Jis visur nuolatos pasibaisėtinai vėluoja. Sako, jam patinka atsiduoti likimui, ir vadina tai kūrybingumu. Ir aš kūrybinga, tik padažo bet kaip nesumakaluosi. Bet kaip nieko neišeis.

Kai mudu ėmėme mėginti susilaukti vaiko, aš suplanavau viską iki mažiausios smulkmenos.

Žinojau, kad mūsų dukrelė bus pavadinta Frėja (gražus senovinis vardas, kiek susijęs su Naujojo amžiaus įsitikinimais –

tai skandinavų meilės ir vaisingumo deivė), nors Tobijas ir sakė, kad pirma turėsiu peržengti per jo lavoną.

Žinojau, kad mūsų vaikas bus plačių pečių ir turės gražias ilgas kojas kaip Tobijo, o iš manęs bus tiesūs šviesiai kaštoniniai plaukai ir didelės rimtos akys.

Žinojau, kad ji turės jo *joie de vivre** ir mano gebėjimus organizuoti.

Ir kai tik išeisim iš šios ligoninės, parduosim namus ir persikelsim į Prancūzijos pietus.

Tad kai guliu dabar čia dar apsvaigusi nuo morfijaus, operacinės gydytojai mostais veja lauk Tobiją, o mano vaikas kažkur kitur, niekas negalės išmušti manęs iš vėžių. Mano viskas suplanuota ir viskas bus gerai.

Pietų Prancūzijoje mums maloniai švies saulė. Žmonės bus draugiški. Mūsų dukrelė augs kalbėdama dviem kalbomis, įgis daug žinių, bus apsaugota nuo pedofilų. Jai nereikės naujausių „Nike“ sportbačių, ji nevalgys greitojo maisto.

Matau, kokius namus nusipirksim: namuką Provanse su rožėmis ir piliarožėmis abipus durų, alyvmedžiais, išsimėčiusiais levandų lauke, o sodriai mėlyna jūra tolumoje liesis su dangaus žydryne.

Sklandau virš tos jūros, to lauko ir to namuko, o kažkur žemai Tobijas, dukrelė ir aš gyvename tobulą gyvenimą.

* Gyvenimo džiaugsmas (*pranc.*).

Nubudau anksti.

Noriu būti su savo vaikeliu.

Sunku pasakyti, ar jau praėjo morfijaus poveikis. Aš dar apkvaitusi ir sutrikusi, be to, labai skauda.

Prereikia didelių pastangų prisiminti, kur esu – atskirame kambarėlyje, kuris ligoninėje skirtas, kaip sakoma, ypatingiems atvejams. Šalia kažkas knarkia, ir tai primena man, kad Tobijui buvo leista čia miegoti sulankstomojoje lovoje. Ant stalo greita suskamba mano mobilusis. Sugraibau jį ir atmetu skambutį. Po kelių sekundžių supypsi žinutės signalas: „Naujenos?“ Mano geriausia draugė Marta. Architektė. Netekėjusi. Taip užsiėmusi, kad nepaiso rašybos. Nežinau, ką jai atsakyti. Neatsakau.

Ateina slaugytoja ištraukti kateterio. Nė nežinojau, kad jis įkištas: pastarąsias kokias aštuonias valandas, regis, neturiu ryšio su savo kūnu ir neprisimenu, kada tas ryšys nutrūko. Velniskai suskausta. Subloguoju – nuo skausmo ar nuo morfijaus, nežinau.

– Ar gerai jaučiatės? – klausia slaugytoja, o aš nežinau nė ką sakyti, bet man reikia atsikelti, tad sumeluoju, kad gerai, ir klausiu:

– Gal jau galiu nueiti pasižiūrėti į savo vaikelį?

Mūsų dukrelė pritemdytoje palatoje, pilnoje dūžgiančios aparatūros, o kiti kūdikėliai, didumo sulig kumščiu, guli permatomuose inkubatoriuose keistai spalvotai apšviesti. Ją atpažįstu be vargo: ji dukart didesnė už visus kitus palatoje. Guli atviroje lovelėje embriono poza, iš nosytės kyšo vamzdelis, prie pėdutės prijungtas laidas. Virš galvos keletas monitorių rodo

jos gyvybinius simptomus: širdies plakimą, deguonies kiekį kraujyje, kvėpavimą.

Slaugytoja paaiškina, kad tai naujagimių intensyvosios terapijos įrenginys, ir parodo, kaip ją paimti nekliudant visų vamzdelių.

Pirmą kartą laikau ant rankų savo dukrelę. Ji tobula – burnytė kaip rožės pumpuras, elfo ausytės, akutės kietai užmerktos. Galiu suskaičiuoti jos blakstienas – keturios dešiniame voke, penkios kairiame – ir įsivaizduoju, kaip mano gimdoje jos paslapčiomis augo, tartum sėklos dygo po žeme.

– Ji gražutė, – sako gydytojas.

Mane užplūsta laimė ir pasididžiavimas.

– Jei jūs nieko prieš, mamyte, aš specialiais instrumentais apžiūrėsiu jos akių dugną.

Jis švelniai paima ją iš mano glėbio, ir aš atsidėjusi stebiu, kaip ją apžiūri. Klausausi, kaip gydytojas aptaria jos regėjimą su stažuotoja. Specialūs terminai. Abu medikai, regis, atranda daugybę ieškomų dalykų. Esu viskuo patenkinta, patenkinta kūdikiu.

Pagaliau jie kreipiasi į mane.

– Jai kairėje akyje koloboma, be to, ne visai kaip reikiant susiformavo tos akies tinklainė, taip pat ir rainelė.

Spoksau į gydytoją ir nieko nesuprantu, nes juk visiems aiškiai matyti, kad ši mažutė būtybė yra tokia, kokia ir turi būti.

– Jūsų mergaitė akla nebus, – sako gydytojas. – Gali tik būti kiek toliaregė.

Mano galvoje vėl spragtelį jungiklis, ir kreivokas veidelis vėl pasikeičia: iš mokyklinės nuotraukos pro didžiulius toliaregių akinius žvelgia miela savotiška mergytė. Ir šis veidelis taip pat tampa gražiausias ir nuostabiausias iš visų įmanomų veidų.

– Kad įsitikintume, reikės MRV, magnetinio rezonanso vaizdo, – sako gydytojas, – bet atrodo, kad visos jos problemos yra dėl smegenų.

Bet aš nebekreipiu į jį dėmesio, nes kai jis man grąžina vaikėlį, mane užplūsta laimė teikiantys motinystės hormonai ir visiškai užvaldo. Jie nedera su visais tais baisiais žodžiais ir yra kur kas galingesni už bet kurį iš jų.

– Man toks jausmas, kad smengu kiaurai grindis, – sako Tobiasas.

O, jei jis galėtų būti toks pat užtikrintas kaip aš, kad viskas bus puiku! Nusišypsau jam. Bet jis tik susierzinęs purkšteli ir kreipiasi į gydytoją.

– Norėčiau šio to paklausti. – Reikšmingai pažvelgia į mane. – Gal galėtume pasišnekėti koridoriuje?

Žiūriu į užsidarančias paskui juos duris ir galvoju, kaip keistai jie visi elgiasi. Man tereikia laikyti savo mažutę glėbyje, kad žinočiau, kokia ji tobula.

Mergytė atsimerkia. Kairės akytės lėliukė pailga kaip ašara, lyg būtų nupiešta juodu rašalu ir išsiliejusi. Nesu mačiusi vaiko su tokiomis akių lėliukėmis. Man jos atrodo išskirtinės. Akimirka mudvi rimtai žvelgiam viena į kitą, paskui jos vokai vėl užsimerkia.

Mėginu įduoti jai krūtį. Ji susiraukia, vangiai apžioja patį spenelio galiuką. Jaučiu, kaip silpnai trukčioja, tartum akvariumo žuvelė gribšnotų.

– Šitaip, mamyte, ji negaus pieno, – sako guvi NSA – Nacionalinės sveikatos apsaugos tarnybos – slaugytoja. – Jai reikia plačiai išsižioti kaip paukštukui.

Mudvi su mergyte kartu to mokomės. Retkarčiais jos bur-

nytė staiga plačiai išsižioja ir ji puola mane juokingai kaip Benis Hilas. Bet kažkas vis negerai; ji riečiasi visu kūneliu, traukiasi nuo manęs, veidelis iškreiptas įniršio, ir ji kulia mane kumšteliais. Paskui šiltas kūnelis vėl prisirango man prie krūtinės, ir mane vėl užlieja narkotinė migla.

– Žiūrėkit, mamyte, jau snaudžiat, – sako slaugytoja. – Dar vaiką iš rankų paleisit.

– Aš nesijaučiu pavargusi.

– Verčiau grįžkit į lovą.

Bet negi norėčiau būti kur nors kitur? Tik čia ir su ja.

Tad ir būnu čia glausdama glėbyje savo kūdikėlių palatoje, pilnoje mirksinčių švieselių ir „Perspex“ organinio stiklo lovelių, ir galvoju: kaip keista, kad nė vienas kūdikis, regis, visai neverkia, tartum tie aparatai būtų atėmę jiems balsą.

– Kaip gimdymas, mieloji?

Mano motinos balsas telefono ragelyje skamba iš labai toli.

– Ne taip ir blogai. Cezario pjūvis buvo visai priimtinas. Mergytė...

– Tave gimdžiau keturiasdešimt aštuonias valandas. Tais laikais cezario pjūvio niekam nedarydavo, nebent jau faktiškai mirusioms.

– Mergytė... – pradedu vėl.

– Nežinau, kaip ir ištvėriau. Vis dėlto tais laikais tarp sąrėmių bent jau leisdavo parūkyti.

Per miglas jaučiu, kaip atslenka pažįstamas nestiprus susierzinimas. Mano motina nėra gyvenime padariusi ar pasakiusi

nė vieno dalyko, kaip derėtų, taip, kaip įprasta kitoms motinoms.

Gal todėl, kad tais laikais ji buvo jau senoka gimdyvė (man trisdešimt aštuoneri, o jai šešiasdešimt devyneri), mudviejų gyvenime viskas kitaip. Ji ištekėjo dvidešimties ir niekur nedirbo; aš atidėlioju šeimoms kūrimą dėl savo karjeros. Paprasti mirtingieji būna priversti prisitaikyti prie mūsų besimainančio pasaulio, bet mano motina reikalauja, kad visi kiti taikytųsi prie jos. Daugybę metų ji gyvena tartum idiliškoje dvidešimto amžiaus vidurio aplinkoje, nuo visko pabėgusi į savąjį, pasak jos, dramblio kaulo bokštą, iš kurio – žavinga ir bejėgė – skelbia įsakus. Nepatogios tiesos nuslepiamos. Visus keturiasdešimt aštuonerius vedybinio gyvenimo metus mano neseniai miręs tėvas, tikras šventasis, padėjo jai laikytis ant pjedestalo taikstydamasis su aikštingu jos elgesiu ir sąžiningai stengdamasis vykdyti jos neįmanomus įvykdyti įsakymus. Rūkyti ji metė – staiga ir be jokių paaiškinimų – kai prieš devynis mėnesius jis mirė nuo gerklų vėžio. Visais kitais atžvilgiais reikalai blogi kaip niekad.

– Mama, turiu tau pasakyti svarbų dalyką.

– Žinau, mieloji, žinau. Tobijas man skambino iš ligoninės, kai tave siuvo. Mergytė! Gražutė! Bet kiek tau vargo! Mūsų laikais visus kūdikius tuoj pat paimdavo iš motinų ir laikydavo atskiroje palatoje. Buvo daug geriau. Dabar, regis, reikalaujama, kad visą laiką juos prie savęs turėtų.

Vėl mėginu:

– Mergytė...

– Ar atsivešit ją pas mane per Kalėdas?

– Ne, mama, manau, kad ne.